ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα

Τρομερὸ λάθος οἱ παλιὲς διαμάχες

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΣΩΚΡΑΤΗ ΣΚΑΡΤΣΗ

Εἶναι πολλοὶ ποὺ νομίζουν πὼς ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴ γλῶσσα περιορίζονται στὴ διάκριση μιᾶς καθαρεύουσας καὶ μιᾶς δημοτικῆς, ποὺ ἀναγκαστικὰ συνδυάζονται καὶ οἱ δυὸ μὲ ἀπόψεις, παρατάξεις κι' ἰδέες. Τὸ πρᾶγμα φυσικὰ δὲν εἶναι νέο— κάποτε χύνανε αἷμα γι' αὐτὰ τὰ ζητήματα. Ὅμως, δὲν εἶναι τόσο ἁπλό, κι' ἂν κανεὶς μιλάει γιὰ γλῶσσα, δὲ σημαίνει ἀναγκαστικὰ πὼς τὸ κάνει γιὰ νὰ ἱκανοποιήσει μισαλλόδοξες ἢ ἄλλες διαθέσεις. Ἀκόμη, ὅσο κι' ἂν φαίνεται, ἀντίθετα, ἐκεῖνοι ποὺ μιλᾶνε γιὰ τὴ γλῶσσα δὲν τὸ κάνουν ἐπειδὴ θέλουν νὰ δικαιώσουν μιὰ ἐπιστημονικὴ τους θέση, ὅπως μπορεῖ νὰ γίνει σ' ἄλλα πνευματικὰ ζητήματα. Τώρα, σ' ἐμᾶς, εἶναι λάθος νὰ νομίζουμε πὼς συζητᾶμε γιὰ νὰ ἐπιβάλουμε τὴν πιὸ σωστή, κατὰ τὴ γνώμη τοῦ καθενός, ἄποψη. Τέτοιες συζητήσεις θὰ ἦταν μάταιες κι' ἄσκοπες, κι' ὅσοι τὶς κάνουν, θέλουν ἁπλῶς νὰ περάσουν τὴν ὥρα τους, λέγοντας καὶ γι' αὐτὰ τὴ γνώμη τους. Δὲν εἶναι δύσκολο ἐπιτέλους νὰ δεῖ κανείς, πὼς ἡ ἐποχὴ τῶν γλωσσικῶν διενέξεων ἔχει πιὰ λήξει, πὼς ὁ καιρὸς ἐπείγει κι' ἡ δουλειά μας δὲν εἶναι ν' ἀντιδροῦμε στὴν ἐκκωφαντικὴ πραγματικότητα, ἀλλὰ νὰ τὴν ἐκτιμήσουμε, νὰ τὴ μελετήσουμε καὶ νὰ κάνουμε ὅ,τι μποροῦμε γιὰ νὰ γίνουν τὰ πράγματα πιὸ ἁπλά. Οἱ διαμάχες γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, ὅπως φαίνεται τώρα ἀπ' τὴ σκοπιά, μας, ἦταν ἕνα τρομερὸ λάθος. Ἡ διγλωσσία εἶναι ζήτημα καὶ πρόβλημα τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων. Αὐτοὶ οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι εἶναι ἕνα μικρὸ ποσοστό, μέσα στὸ χῶρο τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητας. Ἡ περιοχὴ τῶν ἐπιχειρημάτων τους ἔχει πιὰ τελείως στερέψει τώρα, ποὺ ἡ συγκριτικὴ γλωσσολογία, ἀκμαία καὶ μεστὴ ἐπιστήμη, ἔχει κάνει τεράστιες προόδους. Στὴν ἐποχὴ μας συζητοῦν πολὺ σπουδαιότερα ζητήματα ἀπὸ τὴν κατασκευασμένη διαφορὰ μεταξὺ γραπτῆς καὶ προφορικῆς γλωσσικῆς παράδοσης. Ἔχουν ἀναπτυχθεῖ νέοι καί, μερικὲς φορές, ἀνεξάρτητοι μεταξύ τους κλάδοι τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης.

Ἀγώνας γιὰ τὴ γλῶσσα λοιπὸν δὲν θὰ πεῖ προσπάθεια ἐπιβολῆς τῆς δημοτικῆς ἢ τῆς καθαρευούσας. Αὐτὸ εἶναι ἕνα περιορισμένο ζήτημα ἀκαδημαϊκοῦ ἐπιπέδου ποὺ μπορεῖ μονάχα νὰ προσφέρει ἐμπειρία γιὰ τὴ γλῶσσα, τὴν ἑλληνική μας γλῶσσα ποὺ εἶναι καιρὸς νὰ τὴ μελετήσουμε. Ἀρκετὸ καιρὸ χάσαμε σὲ ἄγονες συζητήσεις. Ἄλλων ἡ μοῖρα ἤτανε νὰ κατατρίβονται σὲ προσπάθειες ἄχαρες, ἀπαντώντας σὲ στενόκαρδους ἀνθρώπους. Λίγοι εἶναι τώρα ἑ κεῖνοι ποὺ θὰ δέχονταν γιὰ τὸν ἑαυτό τους τέτοιο ρόλο. Ὅσοι ἐπιμένουν νὰ μιλᾶνε στὸ παλιὸ ὕφος καὶ μὲ τὸν παλιὸ τρόπο, ἄς τὸ κάνουν, εἶναι δικαίωμά τους. Πρέπει ὅμως νὰ ξαίρουν πὼς τώρα δὲν ἐπαναφέρονται παλιὲς καταστάσεις, ἀλλὰ γίνεται ἐκτίμηση τῆς πραγματικότητας, κι' αὐτὴ ἡ πραγματικότητα πάει μπροστά, ὄχι πίσω. Δὲν μιλᾶμε πιὰ γιὰ γλωσσικὸ ζήτημα, μὰ γιὰ γλῶσσα.

Αὐτὴ ἡ γλῶσσα ἔχει διαλέκτους καὶ ἰδιώματα, ὅπως πάντα εἶχε. Οἱ γραμματικοὶ ὅμως τύποι εἶναι ἕνα μονάχα ἀπ' τὰ ζητήματα τῆς γλώσσας. Ἂν ἡ γλῶσσα ἦταν οἱ τύποι τῆς γραμματικῆς, τότε δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ τίποτα γιὰ τὴ γλῶσσα, ἀλλὰ θὰ δεχτεῖ νὰ μείνουν τὰ πράγματα στὴν ὡραία κατασκευὴ ποὺ βρίσκονταν. Διερωτῶνται πολλοὶ πῶς θὰ βάλω κοντά—κοντὰ τύπους τῆς καθαρεύουσας καὶ τῆς δημοτικῆς· αὐτοὶ ὅμως οἱ τύποι, εἶναι ἁπλῶς τύποι τῆς γλώσσας, ποὺ ἀντέχουν ἀκόμη γλωσσικὰ καὶ δὲ μ' ἐνοχλεῖ τίποτα νὰ τοὺς λέω μαζί, ἀρκεῖ νὰ μὴν ψευτίζω τὴ γλῶσσα μου, τὴν ἑλληνική μου γλῶσσα. Ἐνόχλησε κανένα ποτέ, γιὰ παράδειγμα, τὸ «δόξα σοι, ὁ Θεὸς» ἢ τὸ «μνήσθητί μου Κύριε»; Βασικὸ κριτήριο τῆς γλώσσας εἶναι οἱ ζωντανές λέξεις. Στὴν πραγματικότητα, ἐκεῖνες ποὺ φέρνουν σὲ γραμματικὴ ἁμηχανία, δὲν εἶναι ζωντανὲς λέξεις, ἀλλὰ λεξιλογικὰ κατάλοιπα ποὺ ἐξυπηρετοῦν τὴ γλωσσική μας φτώχεια. Ἀκόμη, πολλὲς ἀπ' τὶς δυσκολίες προέρχονται ἀπ' τὸ γεγονὸς πὼς συζητᾶμε, χωρὶς ἐκτίμηση τῆς σύγχρονης σύνταξης καὶ γραμματικῆς. Ἔτσι βρισκόμαστε σὲ ἁμηχανία μὲ τὴ χρήση τῆς γενικῆς καὶ λέμε πάνω σ' αὐτὸ πολλὲς εὐφυολογίες, ἡ γενικὴ ὅμως εἶναι πολὺ ἐξασθενισμένη καὶ μερικὲς φορὲς δὲ χρησιμοποιεῖται, γιατὶ ἔχει πάψει νὰ ὑπάρχει, ὅπως στ' ἀρχαῖα κιόλας χρόνια ἔπαψαν νὰ ὑπάρχουν ἡ τοπική, ἡ ὀργανική, ἡ ἀφαιρετική. Ἄλλο σημαντικὸ λάθος ποὺ κάνουμε, εἶναι νὰ νομίζουμε πὼς κάθε λέξη ἔχει ἀναγκαστικὰ ὅλους τοὺς γραμματικοὺς τύπους, ἐνῶ καὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας γλώσσας ἡ γραμματικὴ κραυγάζουν γιὰ τὸ ἀντίθετο. Πρέπει ἀκόμη νὰ ἐκτιμήσουμε τὴν φωνητικὴ ἐξέλιξη, γιατὶ ἐκτὸς ἀπ' τ' ἄλλα ἔχει σημαντικὲς σημασιολογικὲς ἐπιπτώσεις. Γιὰ παράδειγμα, ἄλλη λέξη εἶναι ὁ «λεπτὸς» ἄνθρωπος κι' ἄλλη τὰ «λεφτά», ὅσο κι' ἂν φαίνεται πὼς εἶναι ἡ ἴδια· δὲ μπορῶ λοιπὸν νὰ πῶ οὔτε «λεφτὸς» οὔτε «λεπτά». Ἡ διατήρηση τῆς ἱστορικῆς ὀρθογραφίας καὶ φωνητικῆς εἶναι σπουδαῖο πρᾶγμα, εἶναι ὅμως ζήτημα τῶν βιβλίων κι' ὄχι τῆς ζωντανῆς γλώσσας· μπορῶ δηλαδὴ νὰ γράφω στὸ λεξικὸ «σμίγω», λέω ὅμως «ζμίγω» κι' αὐτὸ πρέπει ὅμοια νὰν τὸ παρατηρήσω καὶ νὰν τὸ σημειώσω. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, στὴν ὀρθογραφία, γράφω «χλωμὸς» καὶ κανεὶς δὲν ἐνδιαφέρεται πιὰ νὰ πεῖ πὼς τὸ σωστὸ εἶναι «χλομός».

Αὐτὰ ὅμως εἶναι μικρότερα ζητήματα. Ὑπάρχουν πολλὰ ποὺ πρέπει νὰ μελετήσουμε στὴ σύνταξη. Ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ συντάξει μὲ τὸ ὀρθόδοξο συντακτικὸ τὴ φράση «κάνει καλὸς καιρος»; Ποιὸς ἀκόμη, ἀπὸ κείνους ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴ διατήρηση τοῦ ὀρθόδοξου τονισμοῦ, μιλάει γιὰ τόνο προτάσεως, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι πιὸ σημαντικὸς ἀπ' τὸ γραφικὸ σημεῖο τῆς ὀξείας ἢ τῆς περισπωμένης, ὅπως ἦταν κιόλας ἀπ' τὴν ἰνδοευρωπαϊκή; Μήπως πρέπει νὰ μένει ἀγράμματος ὁ λαὸς γιὰ μιὰ περισπωμένη, ποὺ ἐπιτέλους εἶναι μιὰ κατασκευὴ τῶν βυζαντινῶν γραμματικῶν; Ἢ μήπως εἶναι ἀγράμματος ὅποιος δὲν ξέρει νὰ βάλει αὔξηση, ταιριάζοντος μιὰ χαρὰ μὲ τὸν Ὅμηρο σ' αὐτό;

Ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι οἱ λέξεις. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη κουβέντα ποὺ πρέπει νὰ πεῖ κανείς. Κάθε φράση, ἔχει τὸ ὕφος της, ἔχει τὴν κίνησή της, ὅλο τὸν πλοῦτο τοῦ προφορικοῦ λόγου. Αὐτὸς ὁ προφορικὸς λόγος πρέπει ν' ἀπεικονίζεται πιστὰ στὴ γραφή. Πρέπει προπάντων ν' ἀφήνεται ἐλεύθερος, ὥσπε νὰ μιλάει ἐλεύθερα. Ἡ κάθε λέξη, ἡ κάθε φράση δὲν εἶναι νεκρὰ γράμματα, εἶναι ἕνα πλαστικό, ζωντανό κι' ἀκμαῖο δημιούργημα, γεμάτο μουσική, κίνηση, ψυχή. Ἡ ἑλληνικὴ γραφή, ἡ ἑλληνικὴ γραμματική, ἡ ἑλληνικὴ σύνταξη πρέπει νὰ χωράει ὅσο γίνεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Εἶναι σὰ νὰ λέμε, πὼς τὰ ἑλληνικὰ βιβλία πρέπει νὰ μιλᾶνε ἑλληνική γλῶσσα. Κι' ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι ἐκείνη ποὺ βάλαν σπὰ βιβλία τους μερικοὶ ξεστρατισμένοι ἢ ἄλλοι δάσκαλοι, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα, δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ἂς ποῦμε, πὼς αὐτοὶ πρόσφεραν πολλά, προσπάθησαν ἑκαναν ὅ,τι μποροῦσαν, ὅ,τι ἐπέτρεπαν ἐκεῖνα τὰ χρόνια ποὺ τὸ ἔθνος δοκίμαζε τὸ δρόμο του. Τώρα ὅμως, μετὰ ἀπὸ τόση ἐμπειρία, ἐλεύθεροι ἀπὸ προκαταλήψεις, μ' ἐπιστημονικὴ συνείδηση ἀνεπτυγμένη, μποροῦμε νὰ δοῦμε τὴ γλῶσσα μας στὴν ἱστορική της πορεία καὶ νὰ μὴν προσπαθήσουμε νὰν τὴν σταματήσουμε σέ ἀνεδαφικὰ βιβλία. Ἄλλο εἶναι τώρα τὸ ἔργο μας. Πρέπει νὰ ἀγαπήσουμε, νὰ ἰμάθουμε τὴ γλῶσσα μας, νὰν τὴν μελετήσουμε καὶ νὰν τὴν χαροῦμε, γιατὶ εἶναι μεγάλη γλῶσσα, ἡ γλῶσσα ποὺ ἔθρεψε καὶ δημιούργησε ἔννοιες, ἀξίες, ἰδέες καὶ ἥρωες. Εἶναι ἡ γλῶσσα ποὺ μὲ τὶς γιγάντιες ἐκφραστικὲς ἐπιτεύξεις ἐδημιούργησε γιγάντιο πολιτισμό, ποὺ ἔθρεψε καὶ ἐδημιούργησε ἀνθρώπινο πολιτισμὸ κι' ἕθνη ἀνθρώπων.

Εἶναι καιρὸς τώρα, ποὺ οἱ καιροί μᾶς ξεπερνάνε, νὰ εἴμαστε στενόκαρδοι καὶ τόσο ἀνέμελοι; Πρέπει νὰ μετρήσουμε τὴν πραγματικότητα, νὰ μελετήσουμε τὴ ζωή μας, ὅπως τὴ λέμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Κι' ἔχουμε πολλὰ πράγματα νὰ ποῦμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς τὶς κάθε εἴδους εὐφυολογίες, ποὺ λέγονται τόσο ἄνετα κὰ χωρὶς καμιὰ συναίσθηση τῶν πραγμάτων. Δὲν ἔχει ἐπιτέλους κανένας δικαίωμα νὰ μεταδώσει τὴ δική του ξηρασία στοὺς ἄλλους. Εἶναι τόσο πολλὰ τὰ σπουδαῖα κι' εὐχάριστα, πού, στὴν πραγματικότητα, κανεὶς δὲν ἔχει καιρὸ ν' ἀσχολεῖται μὲ τοὺς «Λακεδαιμονίους».

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Λ. ΣΚΑΡΤΣΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΕΠΙΠΛΟΣΕΙΣ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΪΑ
Ὑψηλὰ Ἀλώνια - Κάτωθι Ὀνόφα
Πανσαϊκοῦ 2 - Τηλ. 27-34
Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΠΛΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ἄνευ Προκαταβολῆς καὶ ΜΕ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΔΟΣΕΙΣ
ΕΠΙΠΛΑ
Παντὸς ρυθμοῦ
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ
Οἰκοδομῶν - Καταστημάτων
ΜΗΧΑΝΟΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗ
ΝΙΚΟΛ. ΓΚΙΤΣΗΣ
Ἐργοστάσιον ΤΕΡΜΑ ΤΕΡΨΗΣ
ΤΗΛΕΦ. 56-86 - ΠΑΤΡΑΙ

ΠΑΤΑΤΟΣΠΟΡΟΣ — ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ, ΤΡΙΦΥΛΛΟΣΠΟΡΟΣ ΠΟΛΥΕΤΗΣ, ΖΙΖΑΝΙΟΚΤΟΝΟΝ ΟΞΥΧΛΩΡΙΟΥΧΟΣ ΧΑΛΚΟΣ 50%
ΣΥΝΘΕΤΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΙΤΑΛΙΑΣ ΤΥΠΟΥ 14-14-14
ΜΕΓΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΛΟΓΩ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ
Περιέχουν ΜΑΓΝΗΣΙΟΝ, ΘΕΙΟΝ, ΑΣΒΕΣΤΙΟΝ, ΣΙΔΗΡΟΝ, ΧΑΛΚΟΝ, ΨΕΥΔΑΡΓΥΡΟΝ κλπ. Ἰχνοστοιχεῖα. Εἶναι κατάλληλα δι' ὅλα τὰ κηπευτικὰ ΑΜΠΕΛΙΑ, ΣΤΑΦΙΔΕΣ, ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΑ, ΛΕΜΟΝΟΠΟΡΤΟΚΑΛΙΕΣ, ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ ΔΕΝΔΡΑ κλπ.
ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΙΚΟΛΑΣ
ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 5, τηλ. 58—94

ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

Ἀστρολόγοι ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀφέλειαν τοῦ ἰνδικοῦ λαοῦ

ΤΣΑΡΛΑΤΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΘΡΑΣΥΤΗΣ

ΒΟΜΒΑΗ. (Ἰδ. ὑπ.). Πλῆθος δημοσιογράφων ἀπὸ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐπεσκέφθη προσφάτως τὸ Μπεναρές, μὲ ἕνα συγκεκριμένον σκοπόν: Θὰ ὡμίλει ὁ Παντίτ Γκάγια Πράσαντ Γιότσι, ὁ μεγαλύτερος ἀστρολόγος τῶν Ἰνδιῶν καί, ἴσως, τοῦ κόσμου. Πολλὰ μεγάλα περιοδικὰ τῆς Εὐρώπης ἀναφέρουν διὰ τὰ θαύματά του. Ἀλλ' ὁ ἀστρολόγος θεωρεῖται κάτι τὸ σύνηθες εἰς τὸ Μπεναρές. Οὐδεὶς ὁμιλεῖ δι' αὐτόν. Τὸν γνωρίζουν ὅμως, ὅλοι καὶ μόλις εἷς μικρὸς ἤκουσε τὴν ὁμάδα τῶν ξένων νὰ ἀναφέρη, τὸ ὄνομά του, τοὺς συνώδευσεν εἰς τὴν οἰκίαν του, μίαν καλύβην εἰς τὸ κέντρον τῆς ἱερᾶς πόλεως.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ ἀστρολόγου, ὁποῖος ἐκτελεῖ καὶ καθήκοντα διερμηνέως, ἐδέχθη τοὺς ξένους δημοσιογράφους μὲ εὐγένειαν. Εἰς τὴν αἴθουσαν, ὁποὺ ὁ Πράσαντ δέχεται τοὺς ξένους, κυριαρχεῖ τὸ πράσινον. Εἰς τὸ δάπεδον ὑπῆρχαν δύο κατάλευκα στρώματα, ἐνῷ εἰς τοὺς τοίχους ὑπάρχουν φωτογραφίαι μὲ ἰδιοχείρους ἀφιερώσεις τῶν διασήμων προσωπικοτήτων ποὺ τὸν ἐπεσκέφθησαν, ὡς τοῦ προέδρου τῆς νομοθετικῆς συνελεύσεως τῆς Βομβάης, τοῦ ὑπουργοῦ ταχυδρομείων τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ κυβερνήτου τῆς Κεράλα καὶ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Ὁ διερμηνεύς, τονίζει ἀμέσως, ὅτι Πράσαντ δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶναι ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ ἢ προφήτης. Ἡ ἔκτακτος ἰδιότης του ὀφείλεται εἰς τὰς ἑκατοντάδας τῶν κιτρινισμένων φύλλων χάρτου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς σωροὺς εἰς τὸ δάπεδον καὶ τὰ ὁποῖα ἔκλη ρονόμησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν οἰκογένειάν του ἀπὸ γενεὰς εἰς γενεάν. Ταὐτοχρόνως ὁ γραμματεύς, πληροφορεῖ τοὺς ἐπισκέπτας, ὅτι ὁ ἀστρολόγος δὲν δύναται νὰ τοὺς δεχθῆ, διότι ἀπουσιάζει εἰς τὴν Βομβάην, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἐξεκίνησε διὰ νὰ συναντήση τὸν ἀστρολόγον. Ἀντιπρόσωποί της ἔρχονται μαζί του εἰς ἐπαφὴν τηλεφωνικῶς καὶ τελικῶς πραγματοποιεῖται μία συνάντησις εἰς μοντέργον κτίριον, εἰς τὸ κέντρον τῆς Βομβάης. Εἰς τὸν τελευταῖον ὄροφον τοῦ κτιρίου ὑπάρχει μία ἔρημος ταράτσα καὶ εἰς τὴν μίαν ἄκρην αὐτῆς ἕν εἶδος πύργου, ἐκτεθειμένου εἰς τοὺς ἀνέμους. Οἱ δημοσιογράφοι εἰσέρχονται εἰς τὸν πύργον καὶ ἀντικρύζουν τὸν ἀστρολόγον ἐνδεδυμένον ὁλόλευκα καθήμενον ἐπὶ λευκοῦ στρώματος. Εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον, ὑπάρχουν μία ἁπλῆ σιδηρὰ κλίνη, ἕν μικρὸν τραπέζιον μὲ ἕνα δοχεῖον ὕδατος καὶ ποτήριον, ἕν τεμάχιον ἄρτου καὶ εἰς σωρὸς κιτρινισμένων φύλλων παρομοίων μὲ τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐν Μπεναρὲς οἰκίαν του, ὕψους περίπου 80 ἑκατοστῶν.

Η ΥΠΟΔΟΧΗ

Οἱ ἐπισκέπται παρακαλοῦνται νὰ εἰσέλθουν ἄνευ ὑποδημάτων καὶ ὁ Πράσαντ τοὺς δέχεται μὲ εὐγένειαν καὶ τοὺς παρακαλεῖ νὰ καθήσουν εἰς ἕν λευκὸν στρῶμα ἀπέναντί του. Εἶναι ἡλικίας περίπου τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἀλλ' αἱ ρυτίδες τοῦ προσώπου του τὸν ἐμφανίζουν κατὰ πολὺ γηραιότερον. Καθὼς εἶναι κυρτωμένος, διακρίνονται οἱ μικροὶ ἀδάμαντες εἰς τὸ κομβίον τοῦ χιτῶνος του. Ὁ Γκάγια Πράσαντ ὁμιλεῖ μόνον τὴν ἰνδικὴν γλῶσσαν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προφέρει μερικὰς γνωστὰς λέξεις εἰς τὴν ἀγγλικήν. Μόλις ἤρχισεν ἡ συζήτησις, εἰσῆλθε καὶ ἐστάθη πλησίον εἰς τὸν σωρὸν τῶν φύλλων, εἰς μικρὸς μὲ ροδόχρουν κεφαλόθεσμον. Ταὐτοχρόνως, λέγει ὅτι ἔφερεν ἀπὸ τὸ Μπεναρὲς μόνον ἕν μέρος τῶν παλαιῶν του ὡροσκοπίων καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις τῶν πελατῶν, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν θὰ ἔχῃ τὸ κατάλληλον φύλλον τοῦ ὡροσκοπίου. Προφητεῖαι, τὰς ὁποίας παρέχει διὰ τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν ζωὴν ἑκάστου ἀτόμου, ἀμείβονται ἀπὸ τὸν πελάτην ἀντὶ διακοσίων ρουπίων (περίπου 50 δρχ.). Διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἐρώτησιν, ἀπαιτεῖ τὸ ἡμισυ τῶν ἑκατὸν ρουπίων δι' ἑκάστην.

Λαμβάνει ἕν δέμα φύλλων ἀπὸ τὸν σωρόν. Λέγει ὅτι ἔγουν γραφῆ εἰς τὴν ἰνδικήν, τὴν βραχμανικὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν σανσκριτικὴν γλῶσσαν. Μερικὰ ἐκ τῶν φύλλων φαίνονται ὡσὰν νὰ ἔχουν καλυφθῆ ἀπὸ ἀκατανοήτους ἀτάκτους γραμμάς. Λέγει κατόπιν ὅτι τὰ ὡροσκόπια αὐτὰ ὑπάρχουν ἀπὸ ἕνδεκα χιλιάδων ἐτῶν καὶ ὅτι μετεδίδοντο προφορικῶς ἀπὸ γενεὰς εἰς γενεὰν καὶ τελικῶς ἐγράφησαν εἰς τὰ φύλλα κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἀπὸ τὸν θρυλικὸν βραχμάνον Μπίργκου καὶ ἀπὸ τὸν υἱόν του Σουκούδ. περιέγουν δὲ τὸ πεπρωμένον ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τῶν θανόντων, τῶν ζώντων καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ γεννηθοῦν εἰς τὸ μέλλον. Ἀρχίζει τὸ ἔργον.

ΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΙ

Ὁ ἀστρολόγος λέγει ὅτι θὰ περιγράψῃ τὴν σημερινὴν κατάστασιν ἑνὸς ἐκ τῶν δημοσιογράφων συμβουλευόμενος τὰ παλαιὰ φύλλα χάρτου καὶ εἰς κάθε φράσιν του ὁ ξένος ὀφείλει νὰ ἀπαντήσῃ διὰ νεύματος ναὶ ἢ ὄχι, ἐφ' ὅσον τὰ ὅσα λέγει ὁ ἀστρολόγος ἀνταποκρίνονται ἢ ὄχι εἰς τὴν πραγματικότητα. Ὁ Γκάγια Πράσαντ λαμβάνει μίαν κιμωλίαν καὶ ἀρχίζει τὰς προετοιμασίας. Ὁ ἐπισκέπτης πρέπει νὰ γράψῃ τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα μόνον ἀφοῦ τὸ ζητήσῃ ὁ Πράσαντ, ὁ ὁποῖος ἐρωτᾶ κατὰ σειρὰν τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὴν ἡμερομηνίαν, τὴν ὥραν καὶ τὸν τόπον γεννήσεως. Κατόπιν γαράσσει εἰς ἕνα φύλλον χάρτου ἕνα τετράγωνον, φέρει τὰς διαγωνίους καὶ γράφει κάτι ἀκατάληπτα γράμματα καὶ σημεῖα. Συμβουλεύεται κατόπιν τὰ κιτρινισμένα φύλλα τοῦ σωροῦ ἀλλὰ μὲ τόσην ταχύτητα ὥστε οἱ ἐπισκέπται νὰ δεῖξιν. μίζουν ὅτι τὸ πράττει πρὸς ἐπίδειξιν.

—Ὁ πατήρ σου ἔχει ἀποθάνει, λέγει εἰς τὸν δημοσιογράφον ὁ ὁποῖος προσεφέρθη νὰ συμβουλευθῆ τὸν ἀστρολόγον, ἡ μήτηρ σου ἐπίσης καὶ ὅλοι οἱ προπάτορές σου.

Εἰς ὅλα αὐτὰ ὁ δημοσιογράφος ἀπήντησε καταφατικῶς.

—Ἔχεις κάποιον θεῖον. Ὄχι.

—Τότε θὰ εἶχες. Ναί.

—Ἔχεις δύο ἀδελφούς. Ὄχι προσθέτει ὁ δημοσιογράφος. Ἔχω δύο ἀδελφοὺς καὶ μίαν ἀδελφήν.

—Θέλω νὰ εἴπω, τονίζει ὅτι ἔχεις δύο ἄρρενας ἀδελφούς ...Καὶ μίαν ἀδελφήν, προσέθεσε, καίτοι τὸ ἐπληροφορήθη πρὸ δύο δευτερολέπτων.

—Εἶσαι ἔγγαμος, συνέχισε, ὑποθέτων προφανῶς τοῦτο ἀπὸ τὸν δακτύλιον ποὺ ἔφερεν ὁ δημοσιογράφος εἰς τὴν ἀριστερὰν τουχείρα, μολογότι δὲν ἦτο ἔγγαμος καὶ ἀπήντησεν ὄχι.

—Θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἔχεις σχέσεις μὲ μίαν γυναίκα μὲ τὴν ὁποίαν προτίθεσαι νὰ συνάψῃς γάμον. Κατόπιν εἶπε:

—Δὲν εἶσαι κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, δὲν εἶσαι ἰατρὸς δὲν εἶσαι μηχανικός. (Αἱ ἀρνήσεις ἦσαν ὀρθαὶ διότι δὲν εἶπε τὸ πραγματικὸν ἐπάγγελμα).

—Τὰ ἔσοδά σου ὑπερβαίνουν τὰ χίλια ρούπια κατὰ μῆνα (ὀρθόν).

—Ἐρωτεῦθης πολλὰς γυναῖκας, ἀκόμη καὶ ἐγγάμους (εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐπέμενε καίτοι ὁ δημοσιογράφος δὲν ἠθέλησε διὰ λόγους ἐγωϊσμοῦ νὰ τὸν διαψεύσῃ).

—Δὲν εἶσαι φυτοφάγος. (Ἀληθές).

—Πίνεις οἰνοπνευματώδη ποτά. (Ἀληθές).

—Ἐργάζεσαι εἰς μίαν ἀνώνυμον ἑταιρίαν. (Ἀληθές, διότι ἡ ἐφημερὶς τῆς ὁποίας ὁ δημοσιογράφος ἦτο ἀπεσταλμένος δὲν εἶναι ἀνώνυμος ἑταιρία).

—Τότε πρόκειται περὶ ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. (Ἀληθές).

—Ὁδηγεῖς καὶ ἔχει ἰδιωτικὸν αὐτοκίνητον (Ναί).

—Ἔχεις σωφέρ. (Ὄχι).

—Εἶχες μίαν ἐρωτικὴν περιπέτειαν εἰς τὰς Ἰνδίας. (Ὄχι).

—Θέλω νὰ εἴπω ὅτι θὰ ἤθελες νὰ ἔχῃς μίαν ἐρωτικὴν περιπέτειαν εἰς τὴν χώραν μας (ἴσως).

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ Πράσαντ ἐφάνη ὡσὰν νὰ ἔπαθε σύγχυσιν. Εἰς τὰς γενικότητας διέπραξε πολλὰ σφάλματα τὰ ὁποῖα προμήνυον πλήρη ἀποτυχίαν εἰς τὰς λεπτομερείας αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ ἐπακολουθήσουν. Ἔλαβε μίαν ἄλλην δεσμίδα φύλλων καὶ ἤρχισε νὰ τὰ μελετᾶ. Ἀλλ' οὔτε τὴν φορὰν αὐτὴν ὑπῆρξεν ἀκριβὴς καὶ ἱκανοποιητικός. Ἐτόνισε δὶς ὅτι ὁ δημοσιογράφος ἐφυλακίσθη ἢ ἐκινδύνευσε νὰ φυλακισθῆ εἰς τὸ παρελθόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν πραγματικότητα. Εἶπεν κατόπιν ὅτι συνετήρει πολλὰ συγγενικὰ πρόσωπα, πρᾶγμα ἀληθές.

Ἔξαφνα μία λάμψις ἐθεάθη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Πράσαντ:

—Ἐγεννήθης ἀκριβῶς κατὰ τὸ μεσονύκτιον; ἠρώτησε.

Ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι ὁ δημοσιογράφος ἐγνώριζε τοῦτο ἀπὸ τὴν μητέρα του.

—Εἶσαι βέβαιος ὅτι ἦτο ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον καὶ δὲν εἶχε παρέλθῃ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας; Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ συμβουλευθῶμεν τὸ ὡροσκόπιον τῶν δώδεκα καὶ τέταρτον.

Ἔψαξε διὰ νέα φύλλα καὶ εἶπε:

—Ἠμποροῦμεν νὰ ἀρχίσωμεν.

Ἤνωσε τὰς χεῖρας, εἶπε κάτι ὡσὰν προσευχὴ τὴν ὁποίαν συνώδευσε μὲ ἕν ἠχηρὸν ρέψιμον καὶ ἤρχισε τὰς ἀνακοινώσεις διὰ τὸ μέλλον, τὰς ὁποίας συνέταξαν πρὸ δέκα χιλιάδων ἐτῶν ὁ Βραχμάνος Μπίργκου καὶ ὁ υἱός του Σουκούδ.

Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος τῶν θαλασσῶν θὰ φέρῃ ἐπανάστασιν εἰς τὰς χημικὰς βιομηχανίας

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩ